

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
Knowledge Attitude and Behavior in Dengue Fever Prevention
of Kamphaeng Phet student

คณิงนิจ เสาวกุล¹, จรียา ศรีประเสริฐ¹, จันธิมา ประสาทเขตรการ¹ และ พิมลพรรณ ดีเมฆ²
Kanungnid Sowkul¹, Jariya Sriprasert¹, Jantima prasartketkarn¹
and Pimonpun Deemek²

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²อาจารย์สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก เจตคติที่มีผลต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันไข้เลือดออกอยู่ในระดับต่ำ นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง และนักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันไข้เลือดออกอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ : ความรู้ เจตคติ พฤติกรรม โรคไข้เลือดออก

Abstract

The purpose of this research was to study the Behavior in Dengue Fever Prevention of Kamphaeng Phet student. The samples used in the research were Kamphaeng phet Rajabhat University students. The research instrument was a questionnaire about dengue hemorrhagic fever. Attitude towards the prevention of dengue fever. Dengue Fever Prevention Data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The research found that most of Kamphaeng Phet Rajabhat University students had knowledge about dengue fever prevention. Most students had a moderate level of attitudes towards dengue prevention. Most of the students had dengue-related behavior.

Key words : knowledge, attitude, behavior, dengue hemorrhagic fever

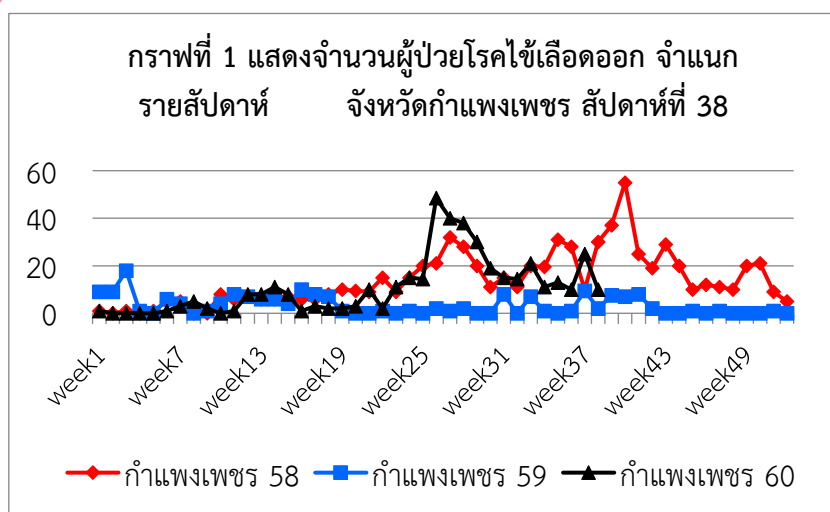

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคไข้เลือดออก (Dengue Hemorrhagic Fever : DHF) เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของหลายประเทศเกือบทั่วโลกมานาน ในแต่ละปีมีผู้ป่วยหลายหมื่นคนและมีผู้เสียชีวิตจำนวนมากและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งโรคไข้เลือดออกติดต่อกันได้โดยมีุงลายบ้านเป็นพาหะนำโรคที่สำคัญในการก่อโรค (กรมควบคุมโรค, 2560)

จากรายงานสถานการณ์โรคไข้เลือดออก ปี 2560 สัปดาห์ที่ 38 ในภาพรวมทั้งประเทศมีรายงานผู้ป่วยสะสมจำนวน 38,756 ราย อัตราป่วย 59.24 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต จำนวน 55 รายอัตราตายเท่ากับ 0.08 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.14 ซึ่งในประเทศได้มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคใต้ อัตราป่วยเท่ากับ 111.24 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคเหนือ อัตราป่วยเท่ากับ 63.40 ต่อประชากรแสนคน ภาคกลาง อัตราป่วยเท่ากับ 57.42 ต่อประชากรแสนคน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อัตราป่วยเท่ากับ 36.84 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับซึ่งเขตสุขภาพที่มีอัตราป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เขตสุขภาพที่ 12 (อัตราป่วยเท่ากับ 123.07 ต่อประชากรแสนคนรองลงมา คือ เขตสุขภาพที่ 11 อัตราป่วยเท่ากับ 98.11 ต่อประชากรแสนคน และ เขตสุขภาพที่ 1 อัตราป่วยเท่ากับ 68.39ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเขตสุขภาพในภาคเหนือ พบว่า เขตสุขภาพที่ 1 มีอัตราป่วยเท่ากับ 68.39 ต่อประชากรแสนคนเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ เขตสุขภาพที่ 2 มีอัตราป่วยเท่ากับ 66.22 ต่อประชากรแสนคนเป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ และเขตสุขภาพที่ 3 มีอัตราป่วยเท่ากับ 48.81 ต่อประชากรแสนคนเป็นอันดับที่ 7 ของประเทศโดยสำนักงานป้องกันการควบคุมโรคที่ 3 นครสวรรค์มีรายงานผู้ป่วยสะสม จำนวน 1,496 รายคิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ 50.34 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต จำนวน 3 ราย คิดเป็นอัตราตายเท่ากับ 0.10 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายเป็นร้อยละ 0.20 เมื่อจำแนกข้อมูลรายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีอัตราป่วยมากที่สุดคือจังหวัดพิจิตรมีอัตราป่วยเท่ากับ 77.94 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต จำนวน 1 ราย คิดเป็น อัตราตายเท่ากับ 0.18 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายเป็นร้อยละ 0.24 รองลงมาได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร มีอัตราป่วยเท่ากับ 59.44 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต จำนวน 2 ราย คิดเป็นอัตราตายเท่ากับ 0.27 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายเป็นร้อยละ 0.46 และในจังหวัดกำแพงเพชร จากรายงานพบว่า อำเภอเมืองมีอัตราป่วยสะสมมากที่สุด โดยมีอัตราป่วยเท่ากับ 116.78 ต่อประชากรแสนคน มีอัตราตายเท่ากับ 0.47 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคืออำเภอลานกระบือ มีอัตราป่วยเท่ากับ 111.39 ต่อประชากรแสนคน อำเภอโกสัมพีนครมีอัตราป่วยเท่ากับ 97.31 ต่อประชากรแสนคนโดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก จำแนกรายสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 38 ปี 2558-2560 ดังกราฟที่ 1 (กรมควบคุมโรค, 2560)

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจังหวัดกำแพงเพชรสัปดาห์ที่ 38พ.ศ. 2558 – 2560

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

จากข้อมูลสถานการณ์การเกิดโรคไข้เลือดออกของจังหวัดกำแพงเพชรในปัจจุบันจะเห็นว่ามียุงที่มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอำเภอเมือง อัตราป่วยสูงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย และจิตใจของผู้ป่วยส่งผลทำให้เสียชีวิตได้ เกิดความสูญเสีย หรือเกิดการติดต่อกันได้ง่ายทำให้เกิดการระบาดในเวลาอันรวดเร็ว ในการศึกษาข้อมูลรายงานสถานการณ์โรคไข้เลือดออก ปี 2560 พบว่าการกระจายการเกิดโรคไข้เลือดออกตามกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่พบผู้ป่วยอายุมากที่สุดคือ 15-24 ปี ร้อยละ 135.69 ต่อประชากรแสนคน อายุ 25-34 ปี ร้อยละ 78.88 ต่อประชากรแสนคน และอายุ 0-4 ปี ร้อยละ 78.59 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ และสัดส่วนอาชีพที่พบผู้ป่วยสูงสุดคือ นักเรียนหรือนักศึกษา ร้อยละ 42.58 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่ รับจ้าง ร้อยละ 20.32 ต่อประชากรแสนคน และ ไม่ทราบอาชีพร้อยละ 19.57 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ดังนั้นการทำวิจัยจึงมุ่งเน้นที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยงในข้อมูลข้างต้น และจากการทบทวนวิจัยที่เกี่ยวกับความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกพบว่า การป้องกันโรคไข้เลือดออกต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องจึงจะนำไปสู่พฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกที่ถูกต้อง โดยมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาของโรคไข้เลือดออก ความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก วิธีการป้องกันโรคและต้องอาศัยเจตคติที่ดีในการควบคุมหรือป้องกันโรคไข้เลือดออกกว่ามีความตื่นตัวหรือเฝ้าระวังในการดูแลสุขภาพของตนเองหรือไม่ จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกจึงเป็นสิ่งสำคัญคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่องความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาเจตคติที่มีผลต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งหวังศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2560 ทั้ง 5 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 5,951 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2560 จาก 5 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จำนวน 365 คน และใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตัวแปรที่ศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัย ลักษณะที่อยู่อาศัย ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค เจตคติการป้องกันโรคใช้เลือดออก

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันโรคใช้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคใช้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรโดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องที่ใช้ในการทำวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ทั้ง 5 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 4,022 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ทั้ง 5 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 4,022 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จำนวน 365 คน ดังนี้ คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ศุภรัตน์ จงเจริญพรชัย, 2544)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนประชากรที่ต้องการจะศึกษา
 N = ประชากรทั้งหมด
 e^2 = ความคาดเคลื่อนที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น } n &= \frac{4,022}{1+4,022(0.05)^2} \\ &= \frac{4,022}{11.01} = 365 \end{aligned}$$

จากผลการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multiple Random Sampling)

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะ	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	421	38
ครุศาสตร์	1,244	113
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,106	101
วิทยาการจัดการ	795	72
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	456	41
รวม	4,022	365

ที่มา : สำนักงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ คือ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัย ลักษณะที่อยู่อาศัย ประวัติการเจ็บป่วยจากโรคไข้เลือดออกของคนในครอบครัว การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกเป็นลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบให้เลือก ใช่ – ไม่ใช่ ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ จำนวน 15 ข้อ มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0 – 15 ข้อ โดยมีข้อความเชิงบวกจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1,2,4,7,8,9,11,12,14,15 และเชิงลบจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3,5,6,10,13 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก	ให้ 1 คะแนน
ตอบไม่ถูก	ให้ 0 คะแนน
ตอบไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ	ให้ 0 คะแนน

การกำหนดระดับความรู้เป็น 3 ระดับ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความประเมินความรู้ ซึ่งปรับใช้จากเกณฑ์การแปรผล โดยใช้ตัวเลขแสดงระดับคุณภาพ (สำราญ สิริภักดมงคล, 2546) ดังนี้

มีความรู้ระดับต่ำ	ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 0 – 50
มีความรู้ระดับปานกลาง	ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 51 – 80
มีความรู้ระดับสูง	ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 81 – 100

ส่วนที่ 3 ด้านเจตคติที่มีผลต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือก เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย จำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 15 – 45 คะแนน มีข้อความเชิงบวกจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1,2,4,10,11,14,15 และเชิงลบจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3,5,6,7,8,9,12,13 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

	เจตคติทางบวก (คะแนน)	เจตคติทางลบ (คะแนน)
เห็นด้วย	3	1
ไม่เห็นด้วย	2	2
ไม่เห็นด้วย	1	3

หาค่าเฉลี่ยเมื่อทำการวิเคราะห์แปรผลระดับเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลแบบอ้างอิงเกณฑ์ (Criterion reference) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2530) ดังนี้

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ระดับคะแนน	หมายถึง	ระดับเจตคติ
2.34 – 3.00	หมายถึง	ดี
1.67 – 2.33	หมายถึง	ปานกลาง
1.00 – 1.66	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

ส่วนที่ 4 ด้านพฤติกรรมกรป้องกันโรคไข้เลือดออก ลักษณะของแบบสอบถามแบบประเมินค่าลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบให้เลือก ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติเลย จำนวน 13 ข้อ โดยมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 13 – 39 คะแนน มีข้อความเชิงบวกจำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13 และเชิงลบ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 10,11 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงลบ
	(คะแนน)	(คะแนน)
ปฏิบัติเป็นประจำ	3	1
ปฏิบัติบางครั้ง	2	2
ไม่เคยปฏิบัติเลย	1	3

เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนพฤติกรรมกรป้องกันโรคไข้เลือดออกแบ่งเป็น 3 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์,2538) ดังนี้

ระดับคะแนน	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม
1.34 - 2.00	หมายถึง	พฤติกรรมระดับดี
0.67 - 1.33	หมายถึง	พฤติกรรมระดับปานกลาง
0.00 - 0.66	หมายถึง	พฤติกรรมต้องปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความรู้ เจตคติ การป้องกันไข้เลือดออก และพฤติกรรมกรป้องกันไข้เลือดออก
2. ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่างโดยการแนะนำตัวเอง อธิบายวัตถุประสงค์การวิจัยและขอความร่วมมือ รวมทั้งการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมจึงสามารถดำเนินการในขั้นตอนต่อไปได้
3. ดำเนินการเก็บแบบสอบถามในช่วง มกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561
4. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	90	24.7
หญิง	275	75.3
อายุ		
18 - 20 ปี	234	64.1
21 - 23 ปี	130	35.6
24 - 26 ปี	1	0.3
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
1.80 - 2.50	46	12.6
2.51 - 3.30	232	63.6
3.31 - 4.00	87	23.8
$\bar{X} = 2.99$, Maximum = 3.75 , Minimum = 1.91		
ระดับการศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	107	29.3
ชั้นปีที่ 2	137	37.5
ชั้นปีที่ 3	121	33.2

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
คณะที่กำลังศึกษา		
ครุศาสตร์	113	31.0
วิทยาการจัดการ	71	19.5
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	39	10.7
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	101	27.7
เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม	41	11.2
การเจ็บป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัว รอบ 1 ปีที่ผ่านมา		
เคย	16	4.4
ไม่เคย	349	95.6
ที่พักอาศัย		
หอพักในมหาวิทยาลัย	52	14.2
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	303	83.1
ตึกแถว	2	0.5
บ้านของญาติ	3	0.8
บ้านของพ่อแม่	5	1.4
ลักษณะที่อยู่อาศัย		
ไม่แออัด มีแสงสว่าง ไม่แออัด	248	67.9
แออัด ไม่มีแสงสว่างส่องถึง	117	32.1
สภาพแวดล้อม		
ใกล้ป่าหรือที่รกร้าง	42	11.5
อยู่ในชุมชนเมือง	299	81.9
อยู่บริเวณแหล่งน้ำขัง	5	1.4
ใกล้แหล่งน้ำ เช่น ลำคลอง	15	4.1
มียุงชุม	3	0.8
อยู่ใกล้กับแหล่งขยะ	1	0.3
การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก		
ไม่เคย	144	39.5
เคย	221	60.5
โทรทัศน์	48	13.2
อินเทอร์เน็ต, สื่อออนไลน์	40	11.0
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม. แพทย์ หรือ พยาบาล	32	8.8
เอกสารแผ่นพับ, วารสาร, โปสเตอร์	16	4.4
ป้ายประกาศ	85	23.3
การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ของมหาวิทยาลัย หรือชุมชน เพื่อป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก		
ไม่เคย	303	85.5
เคย	52	14.2

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง คิดเป็นร้อยละ 24.7 เมื่อแบ่งตามอายุพบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 18 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.1 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.30 คิดเป็นร้อยละ 63.6 โดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 37.5 ซึ่งนักศึกษาคณะครุศาสตร์มีจำนวนนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.0 ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวไม่เคยป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก คิดเป็นร้อยละ 95.6 นักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่หอพักนอกมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 83.1 โดยลักษณะที่อยู่อาศัยของนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่อบอุ่น มีแสงสว่างไม่แฉัดมีคิดเป็นร้อยละ 67.9 ซึ่งสภาพแวดล้อมของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนเมือง คิดเป็นร้อยละ 81.9 นักศึกษาส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก คิดเป็นร้อยละ 60.5 ซึ่งเคยได้รับข่าวสารจากป้ายประกาศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.3 นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการณรงค์ของมหาวิทยาลัย หรือชุมชน เพื่อป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก คิดเป็นร้อยละ 85.5

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ระดับต่ำ	209	57.3
มีความรู้ระดับปานกลาง	145	39.6
มีความรู้ระดับสูง	11	3.0
รวม	365	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่าระดับความรู้ในภาพรวมอยู่ระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 57.3 รองลงมาคืออยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.6 และระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 เจตคติที่มีผลต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของเจตคติที่มีผลต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก

เจตคติที่มีผลต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ
โรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่อันตรายจึงควรมีการป้องกัน	1.83	0.75	ปานกลาง
การเปลี่ยนน้ำในแจกัน งานรองตู้กับข้าวทุกๆ 7 วัน เป็นสิ่งที่ควรทำ	1.68	0.71	ปานกลาง
การช้อนลูกน้ำในโอ่งน้ำหรือการขัดโอ่งเป็นเรื่องยุ่งยาก	1.89	0.97	ปานกลาง
งานรองกระถางต้นไม้ควรรีใส่ทรายอะเบท	1.72	0.76	ปานกลาง
การใส่ทรายอะเบทครั้งเดียวสามารถฆ่าลูกน้ำยุงลายได้ตลอดปี	1.61	0.72	ปานกลาง
เคยเป็นโรคไข้เลือดออกแล้วจะไม่เป็นโรคไข้เลือดออกอีก	1.87	0.85	ปานกลาง
ในขณะต่างๆ ที่มีน้ำขัง เมื่อไม่ใช่ไม่จำเป็นต้องทำลาย	1.67	0.79	ปานกลาง
การพนมมอกควันกำจัดยุงในบาน จะทำให้บ้านสกปรก มีกลิ่นเหม็นติดเสื้อผ้า	1.71	0.80	ปานกลาง
ครอบครัวที่ไม่เคยป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกไม่จำเป็นต้องป้องกันก็ได้	1.80	0.86	ปานกลาง
ปลาหางนกยูงเป็นปลาที่ทำให้ลูกน้ำลดลงได้	1.49	0.62	ปานกลาง
การใส่ทรายอะเบทกำจัดลูกน้ำมีอันตรายต่อคน	1.83	0.80	ปานกลาง
ถ้าเกิดโรคไข้เลือดออกระบาดในย่านชุมชน ควรจะเป็นความรับผิดชอบของ	1.79	0.80	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขในการควบคุมป้องกันโรค	1.70	0.70	ปานกลาง
การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง	1.70	0.70	ปานกลาง
วิธีที่ดีที่สุดสำหรับการป้องกันควบคุมไข้เลือดออก คือ การป้องกันไม่ให้มีแหล่ง	1.79	0.73	ปานกลาง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เพาะพันธุ์ยุงลาย			
ถ้าบ้านปลอดลูกน้ำและยุงลายแล้วจะปลอดภัยจากโรคไข้เลือดออก	2.28	0.72	ดี
รวม	1.84	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงระดับเจตคติที่มีผลต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่าระดับเจตคติในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตารางที่ 5 แสดงคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก

พฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
การกำจัดภาชนะที่ไม่ใช้/ขยะที่เป็นแหล่งน้ำขัง เช่น ถังพลาสติก กะละมัง ขวด กะลา ยางรถยนต์ที่ไม่ใช้ในบ้านและรอบบ้าน	2.12	0.61	ดี
มีการขจัดและเปลี่ยนถ่ายภาชนะกักเก็บน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ไม่มีฝาปิด	1.86	0.66	ดี
นอนกางมุ้ง หรือนอนในห้องที่ติดมุ้งลวด หรือมีการจุดยากันยุงเสมอทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน	1.82	0.80	ดี
มีการสำรวจลูกน้ำยุงลายทั้งในบ้านและบริเวณนอกบ้านหรือหอพัก	1.53	0.66	ดี
เมื่อพบลูกน้ำยุงลายในภาชนะขังน้ำใช้ในห้องน้ำ จะขจัดล้างทำความสะอาด และเทน้ำทิ้งจากนั้น คอยเติมน้ำและใส่ทรายอะเบท	1.54	0.65	ดี
เลี้ยงปลาที่กินลูกน้ำยุงลาย เช่น ปลาหางนกยูง ในอ่างเก็บน้ำ อ่างปลูกบัว บ่อปูนซีเมนต์ โอ่งน้ำ เป็นต้น เพื่อช่วยกำจัดลูกน้ำยุงลาย	1.50	0.70	ดี
มีการทำความสะอาดบ้านเรือนและปรับสภาพ แวดล้อมของบ้านเรือนให้สะอาดอยู่เสมอ	1.70	0.75	ดี
ใส่ทรายอะเบทลงในภาชนะที่ใส่น้ำที่ไม่มีฝาปิด	1.71	0.69	ดี
ปิดฝาภาชนะเก็บน้ำในบ้านอย่างมิดชิด ไม่ให้ยุงสามารถวางไข่ได้	1.75	0.73	ดี
แขวนเสื้อไว้ตามฝาผนัง	1.73	0.69	ดี
ครอบครัวของท่านไม่ใช้สารเคมีใดๆ เลยในการกำจัดยุง	1.77	0.67	ดี
แนะนำและชักชวนให้เพื่อนๆ หรือคนรู้จักร่วมดำเนินกิจกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออก	1.64	0.67	ดี
ปิดฝาภาชนะน้ำดื่ม น้ำใช้ทุกครั้งหลังใช้	2.18	0.73	ดี
รวม	1.80	0.45	ดี

จากตารางที่ 5 พฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่าส่วนใหญ่ของนักศึกษามีพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับดี โดยข้อที่มี

คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การปิดฝาภาชนะน้ำดื่ม น้ำใช้ทุกครั้งหลังใช้ ($\bar{X} = 2.18$) รองลงมาคือ การกำจัดภาชนะที่ไม่ใช้/ขยะที่เป็นแหล่งน้ำขัง เช่นถังพลาสติก กะละมัง ขวด กะลา ยางรถยนต์ที่ไม่ใช้ในบ้านและรอบบ้าน ($\bar{X} = 2.12$) และ การขจัดและเปลี่ยนถ่ายภาชนะกักเก็บน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ไม่มีฝาปิด ($\bar{X} = 1.86$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเลี้ยงปลาที่กินลูกน้ำยุงลาย เช่น ปลาหางนกยูง ในอ่างเก็บน้ำ อ่างปลูกบัว บ่อปูนซีเมนต์ โอ่งน้ำ เป็นต้น เพื่อช่วยกำจัดลูกน้ำยุงลาย ($\bar{X} = 1.50$) รองลงมาคือ การสำรวจลูกน้ำยุงลายทั้งในบ้านและ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บริเวณนอกบ้านหรือหอพัก ($\bar{X} = 1.53$) และ เมื่อพบลูกน้ำยุ่งภายในภาชนะขังน้ำไว้ในห้องน้ำ ทานจะขัดล้างทำความสะอาดและเทน้ำทิ้ง จากนั้นคอยเติมน้ำและใส่ทรายอะเบท ($\bar{X} = 1.54$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรคไข้เลือดออกเป็นโรคที่อยู่ไกลตัวทำให้นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญที่จะต้องเรียนรู้อย่างจริงจัง และคิดว่าการป้องกันเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐเท่านั้นซึ่งสอดคล้องกับสุดใจ มอนไช (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของชุมชนบ้านวังไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับธนภฤต ชูคันหอม (2558) จากการศึกษาการพัฒนารูปแบบการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยชุมชนมีส่วนร่วมตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลวิจัยพบว่า ก่อนการพัฒนาผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแกนนำหมู่บ้าน มีความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกในระดับปรับปรุงหลังการพัฒนาที่มีความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ในระดับปานกลาง หลังการพัฒนาที่มีความรู้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับปิยะดา พองแก้ว (2559) จากการศึกษาการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างพลังชุมชนในการ ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก บ้านนาคู ตำบลนาคูอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า แกนนำประชาชนและทีม SRRT ส่วนใหญ่เคยปฏิบัติงานในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแต่ยังขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ภูรินทร์ สีกุด, ศุภรดา โมขุนทด และนพ.ชาติรี เจริญชีวะกุล (2560) จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ตำบลนากลาง อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนมีระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในระดับสูงทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจตคติเป็นผลมาจากความรู้ การเรียนรู้และความรู้สึก เมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และมีความรู้สึกชอบ หรือพึงพอใจกับสิ่งนั้นแล้วสิ่งที่ตามมาคือ ความพร้อมที่จะกระทำในทางใดทางหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของภูรินทร์ สีกุด, ศุภรดา โมขุนทด และนพ.ชาติรี เจริญชีวะกุล (2560) ได้จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ตำบลนากลาง อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา และสอดคล้องกับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษาจากการตอบแบบสอบถามที่มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้คะแนนเจตคติอยู่ในระดับที่ไม่ดีตามไปด้วย สอดคล้องกับจันทร์พร จิระชูพัฒนา (2551) จากการศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยนำ ได้แก่ ทักษะ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก สอดคล้องกับรุจิเรศ วงศ์เล็ก (2558) จากการศึกษาผลของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติของแกนนำชุมชนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ตำบลคลองฉนวน อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า กลุ่มทดลอง ทักษะในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของแกนนำชุมชนก่อนทดลอง อยู่ในระดับน้อย หลังทดลอง มีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดีมาก กลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ทักษะและการปฏิบัติในการป้องกันโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นจากก่อนทดลองและมากกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับองค์การ ประจันเขตต์ (2555) จากการศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของนักเรียนโรงเรียนเขาเพิ่มนารีผลวิทยา อ.บ้านนา จ.นครนายก พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น โรงเรียนหรือ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รวมไปถึงผู้ประกอบการ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกโดยเร็ว และปลูกฝังให้นักเรียนรวมทั้งประชาชนมีทัศนคติ เห็นความสำคัญของโรคไข้เลือดออกโดยชี้ให้เห็นถึงอันตรายจากโรคไข้เลือดออก ให้ความสำคัญกับการป้องกันมากกว่าการแก้ไขเมื่อเกิดโรคแล้ว

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากโรคไข้เลือดออกเป็นโรคที่อันตราย ซึ่งเมื่อเป็นแล้วอาจทำให้เสียชีวิตได้จึงทำให้นักศึกษาเกิดความกลัวในการเกิดโรค เพราะจะทำให้เสียอนาคตและเสียชีวิตอีกด้วย ประกอบกับกระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันไข้เลือดออก ทำให้นักศึกษามีการปฏิบัติกรป้องกันไข้เลือดออกในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับกรณีการ จารี (2559) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผลวิจัยพบว่า มีพฤติกรรมกรป้องกันโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับดี ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ และระยะเวลาการปฏิบัติงานอส. มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรป้องกันโรคและการรับรู้ความรุนแรงของโรคไข้เลือดออกและการรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันโรคไข้เลือดออก มีความสัมพันธ์ทางบวก กับพฤติกรรมกรป้องกันโรคไข้เลือดออก สอดคล้องกับอรนุช พิศาลสิทธิกุล, สุเมธ พรหมอินทร์และวันชัย ธรรมสังการ (2552) จากการศึกษาพฤติกรรมกรป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน กรณีศึกษา หมู่บ้านในเขตตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีการระบาดไม่ค่อย ให้ความสำคัญในการกำจัดยุงลาย นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้นำชุมชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยและอาสาสมัครสาธารณสุขมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนเพราะเป็นผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพ เกรงใจ และมีส่วนร่วมในการรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออกในชุมชน สอดคล้องกับศุภรดา เสวตวงษ์ (2557) จากการศึกษารูปแบบการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยชุมชนมีส่วนร่วมบ้านหนองนาคำ ตำบล หนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ได้แก่การมีส่วนร่วมของประชาชนการออกกฎหมายของชุมชน มีผู้นำที่เข้มแข็ง กรรมการผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน การประชาสัมพันธ์ภาคีเครือข่ายและการสนับสนุนจากองค์กรภาคีเครือข่ายอย่างพอเพียงและต่อเนื่องตลอดจนประชาชนในชุมชนมีความตระหนักในการป้องกันโรคไข้เลือดออก สอดคล้องกับวิทยา ธรรมอินทร์ (2559) จากการศึกษาพฤติกรรมกรป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในเขตบริการศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาล ปากคาด อำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมกรป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกระดับต่ำ คือ ใช้พื้นที่ที่มีกลิ่นฉุนในการไลยุง เช่น ตรีไคร้หอม ผิวมะกรูดอื่นๆ เวลาไม้ใช้สังสยเป็นไข้เลือดออก มักซื้อยามาทานเองไม่ยอมไปหาหมอ และใช้ยากันยุงชนิดทาเพื่อป้องกันยุงลายกัด อาจเกิดจากการไม่ตระหนักถึงอันตรายจากการซื้อยามาทานเองโดยที่ไม่มา พบแพทย์ของประชาชนโดยคิดว่าเป็นเรื่องที่สะดวกสบายกว่าการมาพบแพทย์ สอดคล้องกับธนภุต นุ้ยกุลวงศ์ (2558) จากการศึกษาพฤติกรรมกรป้องกันไข้เลือดออกของประชาชน กรณีศึกษา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรป้องกันไข้เลือดออกของประชาชนคือ เพศ อายุสถานะ ผู้ให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับไข้เลือดออก การรับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาเรื่องความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมกรป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผลจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ด้านความรู้ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ด้านเจตคติที่มีต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นความเสี่ยงให้เกิดโรคไข้เลือดออกได้ ดังนั้นอาจารย์ บุคลากร ผู้บริหาร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัย ควรมีการให้ความรู้มากขึ้น สร้างเจตคติที่ดี นำไปสู่การปฏิบัติตัวที่ถูกต้องวิธีเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกต่อไป

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แพทย์ หรือพยาบาลที่รับผิดชอบควรให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการอบรมให้แก่ อาจารย์ และนักศึกษา และต้องเป็นการทำงานเชิงรุก เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันโรคไข้เลือดออกที่ถูกต้อง

3. สร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมของนักศึกษา อาจารย์ในมหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพ อสม. และประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา และแก้ไขปัญหาพร้อมกัน เพื่อเป็นการเฝ้าระวัง และควบคุมโรคไข้เลือดออกร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยศึกษาในกลุ่มอายุที่เสี่ยงที่สุด ซึ่งผลที่ได้น่าจะมีประโยชน์ในการศึกษาครั้งต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ กับกลุ่มประชากรอื่นที่แตกต่างกัน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกต่อไป
3. ควรเพิ่มตัวแปรในการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ จาริ. (2559). พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. [Online]. Available on : clm@up.ac.th [2560 ตุลาคม 9].
- จันทร์พร จิระชูพัฒนา. (2551). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง. [Online]. Available on : http://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2551/nuco0951jj_abs.pdf. [2561 เมษายน 18].
- ธนภฤต ชูคันหอม. (2558). การพัฒนารูปแบบการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. [Online]. Available on : <http://khoon.msu.ac.th/fulltextman/full4/tanakit10289/titlepage.pdf>. [2560 ตุลาคม 9].
- ธนภฤต นุ้ยกุลวงศ์. (2558). พฤติกรรมการป้องกันไข้เลือดออกของประชาชน กรณีศึกษา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. [Online]. Available on : <http://oservice.skru.ac.th/ebookft/1311/>. [2561 เมษายน 18].
- ปิยะดา พองแก้ว. (2559). การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างพลังชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก บ้านนาคู ตำบลนาคู อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. [Online]. Available on : <http://khoon.msu.ac.th/fulltextman/full4/piyada10526/titlepage.pdf>. [2560 ตุลาคม 10].
- ศุภรดา เสาววงศ์. (2557). รูปแบบการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยชุมชนมีส่วนร่วมบ้านหนองนาคำ ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. [Online]. Available on : <http://khoon.msu.ac.th/fulltextman/full4/suparaa9062/titlepage.pdf>. [2560 ตุลาคม 9].
- สุดใจ มอนไข่. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของชุมชนบ้านวังไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. [Online]. Available on : <http://www.lib.ku.ac.th/KUthesis/2557/sudjai-mon-all.pdf>. [2560 ตุลาคม 9].
- สำนักงานควบคุมโรคไข้เลือดออก. (2560). โรคไข้เลือดออก. [Online]. Available on : <http://www.thaivbd.org/n/contents/view/324797>. [2560 ตุลาคม 10].

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

- สำนักติดต่อฯ โดยแมลง. (2560). **คู่มือวิชาการโรคติดต่อเฉียบพลันและโรคไข้เลือดออกแดงที่ด้านการแพทย์และสาธารณสุข**. [Online]. Available on : http://www.thaivbd.org/n/uploads/file/file_PDF. [2560 พฤศจิกายน 15].
- สำนักติดต่อฯ โดยแมลง. (2560). **สถานการณ์โรคไข้เลือดออก**. [Online]. Available on : www.thaivbd.org. [2560 พฤศจิกายน 15].
- อรนุช พิศาลสิทธิกุล, สุเมธ พรหมอินทร์ และวันชัย ธรรมสัจการ. (2552). **พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน กรณีศึกษา หมู่บ้านในเขตตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล**. [Online]. Available on : http://medinfo.psu.ac.th/smj2/27_1/27_1_pdf/08-oranut.pdf. [2561 เมษายน 18].

The 5th Kamphaeng Phet Rajabhat University
National Conference